

22. april 2013

Til medlemmer af Folketingets Miljøudvalg samt de danske MEP'er

Kommissionens gennemgang af REACH mangler handling

Danmarks Naturfredningsforening, Forbrugerrådet og Det Økologiske Råd opfordrer danske politikere til at presse på for, at EU-kommissionens evaluering af REACH følges op af handling.

- Kommissionens gennemgang af REACH mangler konkrete løsningsforslag på de problemstillinger, som de finder ved lovgivningen.
- Det virker som om, at Kommissionen i højere grad beskytter den europæiske industri frem for de europæiske borgere og miljøet.
- Der er behov for mere udspecificerede registreringsdossierer.
- Rapporten går ikke tilstrækkeligt i dybden med hormonforstyrrende stoffer, nanomaterialer og de såkaldte cocktaileffekter og opstiller ingen løsningsforslag til en forsvarlig regulering af disse områder.

Vi savner bl.a.:

- forslag til ændringer i bilag og guidelines.
- et forslag til en sidestillet lovgivning for nano.
- som minimum anført en tidshorizont for inkluderingen af de tre nævnte uløste problemområder.
- Der er behov for at øge tempoet for optagelsen af særligt farlige stoffer (SVHC) på Kandidatlisten for at Kommissionen kan nå sin egen målsætning.
- Der er behov for en gennemgang af kriterierne for SVHC, for at sikre, at alle bekymrende stoffer inkluderes.
- Kommissionen sidder mange tungtvejende rapporter, om konsekvenserne af manglende regulering, overhørige.

Uddybning

EU-Kommissionens rapport om gennemgangen af REACH erkender, at der er mangler ved lovgivningen, men mangler anbefalinger til, hvordan man lovgivningsmæssigt kan komme dette til livs. Og det endda på trods af, at Kommissionen fik udskudt den endelige rapport i otte måneder.

Danmarks Naturfredningsforening, Forbrugerrådet og Det Økologiske Råd er overordnet set enige med Kommissionen, når den konkluderer, at brugen af kemikalier i EU er blevet mere sikker, siden REACH trådte i kraft. Der er dog langt endnu, hvis mennesker og miljø skal være tilstrækkeligt beskyttet mod skadelige effekter fra kemikalier. Vi kan derfor ikke støtte Kommissionens rapport og dens fremadrettede konklusioner. Kommissionen bør tvinges til at komme med forslag til konkrete handlinger.

Kommissionen har identificeret visse behov for tilpasninger af lovgivningen samt, at der er brug for en større indsats for at undgå sundhedsskadelige effekter på mennesker og miljø. F.eks. erkender Kommissionen, at de data, som virksomhederne, i henhold til REACH, skal indrapportere, er af for ringe kvalitet. Mange eksempler herpå er allerede påvist tidligere. Bl.a. påviste en undersøgelse for Center for Alternativer til Dyreforsøg ved University of

Konstanz i Tyskland, at virksomheder ikke lever op til EU's kemikalielov¹. Senest har ECHA, i deres årlige rapport om evaluering, selv rapporteret at "A large part of those REACH registration dossiers that have been checked by ECHA still raise quality and, subsequently, compliance concerns, with substance identity the most common problem"².

Kommissionen burde her komme med konkrete løsningsforslag, som f.eks. mere udspecificerede registreringsdossierer. I gennemgangen konkluderer de blot: "Visse behov for justeringer er blevet identificeret, men balanceret mod ønsket om at sikre lovgivningsmæssig stabilitet og forudsigelighed, vil ændringer i lovtæksten ikke blive foreslået". Det virker i vores øjne desværre som om, at Kommissionen i højere grad beskytter den europæiske industri frem for de europæiske borgere og miljøet.

Rapporten går ikke tilstrækkeligt i dybden med hormonforstyrrende stoffer, nanomaterialer og de såkaldte cocktaileffekter og opstiller ingen løsningsforslag til en forsvarlig regulering af disse områder. Ved vedtagelsen af REACH udskød man reguleringen for disse områder under henvisning til manglende viden. I dag har vi betydeligt større viden, end man havde i 2006, da REACH blev vedtaget.

Vi er klar over, at man ikke ønsker at åbne selve REACH-teksten – idet dette meget vel kunne medføre flere forringelser end fremskridt pga. konjunkturerne. Men Kommissionen burde give konkrete forslag til, hvordan man på anden vis kan løse de udestående problemer, f.eks. ved at lave en særlovgivning for nano ved siden af REACH, samt ved at ændre i bilag og guidelines, der knytter sig til REACH. Kommissionen burde i rapporten, som minimum, have anført en tidshorizont for inkluderingen af de tre nævnte uløste problemområder.

En af de væsentlige målsætninger i REACH er, at alle særligt farlige kemikalier - de såkaldte SVHC - skal optages på EU's liste inden 2020, så der kan blive taget stilling til, om de kan erstattes af mindre farlige stoffer. Ind til videre har man kun sat 138 stoffer på listen, selv om det skønnes, at der er op mod 1500 SVHC på markedet. Og Kommissionen lægger ikke op til at øge tempoet. Med det hidtidige tempo vil de særligt farlige stoffer ikke være listet før 2060. Det er ikke acceptabelt.

Desuden mangler der helt en gennemgang af kriterierne for SVHC:

- Stoffer, der er klassificeret som CMR-stoffer i kategori 1 og 2³.
- PBT-stoffer og vPvB-stoffer⁴ identificeret efter kriterierne i forordningens bilag XIII.
- Andre stoffer, for hvilke der foreligger videnskabelig dokumentation for sandsynlige alvorlige virkninger på menneskers sundhed eller miljøet.

Vi er bekymrede for om disse kriterier overhovedet er tilstrækkelige til at indfange alle de stoffer der rent faktisk har sådanne effekter. Som eksempel kan nævnes det danske dossier for de fire ftalater; DEHP, BBP, DBP og DIBP. Danmark påviser heri cocktaileffekter af fire ftalater og ender dermed med en RQ (Risk Quotient) på over 1. Alligevel forkaster Kommissions ekspertudvalg (RAC og SEAC) det danske dossier; bl.a. på baggrund af en for lille RQ, da de antager, at værdien fremadrettet vil falde på baggrund af en løbende substitution af stofferne. Det er i høj grad bekymrende, at det ikke er tilstrækkeligt at påvise, at der er sandsynlighed for skadelige effekter på mennesker og miljø, og at videnskabeligt dokumenterede effekter kan blive fejlet af bordet blot på baggrund af hypoteser. Her burde der i stedet være belæg for anvendelse af forsigtighedsprincippet. Ida Auken har turdet bruge princippet på nationalt niveau ved at forbyde brugen af de fire ftalater i en række forbrugerprodukter. Et initiativ, som før har vist sig at medføre et øget beskyttelsesniveau for alle europæiske borgere. Et andet eksempel er bisphenol A, hvor Danmark, som det første EU-medlemsland, gennemførte et forbud mod dette stof i sutteflasker,

¹ http://blogs.nature.com/news/2011/11/companies_failing_to_live_up_t_1.html

² http://echa.europa.eu/view-article/-/journal_content/title/reach-evaluation-report-2012-quality-information-required-for-reach-compliance

³ Dvs. kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionsskadende. Kategori 1 og 2 betyder, at der anses for at være tilstrækkelig evidens på grundlag af enten dyreforsøg eller humane studier (epidemiologi)

⁴ Hhv. "persistent-bioaccumulative-toxic" og "very-persistent, very-bioaccumulative"

som senere blev omfattet til at gælde hele EU. Nu har Frankrig vedtaget et mere omfattende forbud, der bl.a. også inkluderer fødevareremballage og vil beskytte borgerne mere generelt.

Endvidere illustrerer den nyligt lancerede rapport fra Det Europæiske Miljøagentur 'Late lessons from early warnings'⁵, hvor skadelig og bekostelig en forsømmelse af brugen af forsigtighedsprincippet kan være. Rapporten beskriver, hvordan forebyggende tiltag kan hjælpe med at styre de mange og hurtigt skiftende systemiske udfordringer, som verden står over for i dag og hvordan man herigennem opnår størst mulig innovation samtidig med at mulige skadevirkninger minimeres.

Det er vigtigt at forstå begrænsningerne i den nuværende regulering af f.eks. hormonforstyrrende stoffer, nanomaterialer og cocktaileffekter. Senest har WHO og FN's miljøprogram (UNEP) i deres fælles rapport om hormonforstyrrende stoffer; 'State of the Science of Endocrine Disrupting Chemicals – 2012'⁶ fremført tre overordnede beviser for en velbegrunnet øget bekymring for hormonforstyrrende stoffer. 1) Den høje forekomst og den stigende tendens til mange hormonrelaterede lidelser hos mennesker, 2) observationer af hormonrelaterede sundhedseffekter i bestande af vilde dyr og 3) identifikationen af kemikalier med hormonforstyrrende egenskaber som viser sundhedsskadelige effekter i laboratorieforsøg.

Det er af afgørende betydning, at der stilles forslag til reguleringsmuligheder, der bedst tackler de identificerede begrænsninger. Hermed dannes udgangspunktet for en demokratisk og gennemsigtig debat og proces hen imod en tilpasning af eksisterende love. Denne mulighed forpasser Kommissionen totalt.

Vi er enige i, at det er vigtigt med lovgivningsmæssig stabilitet og forudsigelighed for virksomhederne. Men virksomhederne har jo hele tiden vidst, at REACH skulle evalueres nu, og REACH-teksten åbner oven i købet op for muligheden for en opstramning af reguleringen af hormonforstyrrende stoffer i 2013⁷. Kravet om stabilitet må ikke blive på bekostning af de europæiske borgeres sundhed og miljøet.

Med venlig hilsen

Lone Mikkelsen
Kemikaliepolitisk medarbejder
Det Økologiske Råd

Claus Jørgensen
Miljøpolitisk medarbejder
Forbrugerrådet

Christian Poll
Miljøpolitisk medarbejder
Danmarks Naturfredningsforening

⁵ http://www.eea.europa.eu/publications/environmental_issue_report_2001_22

⁶ http://unep.org/pdf/9789241505031_eng.pdf

⁷ Den nuværende viden giver ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastsætte en grænseværdi, under hvilken negative virkninger ikke forekommer, og hormonforstyrrende stoffer bør derfor betragtes som stoffer uden en nedre grænse på linje med f.eks. kræftfremkaldende stoffer (artikel 57 og 60.3 i REACH). Enhver udsættelse for disse stoffer kan indebære en risiko, medmindre producenten kan fremlægge videnskabeligt bevis for, at en tærskel kan identificeres, idet der tages hensyn til øget følsomhed under kritiske udviklingsstadier og kombinationseffekter af stofferne.